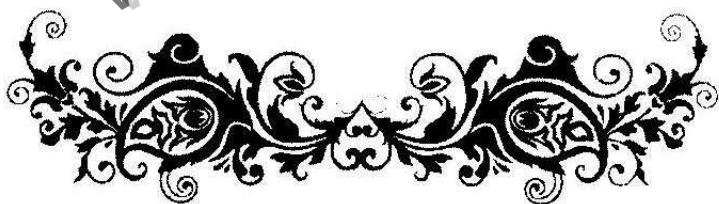

قانون، چتر حمایتی
پرندگان مهاجر

مهسا محمودی

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۳
---------------	---

فصل اول: مقدمه

مقدمه.....	۹
------------	---

فصل دوم: مباحث زیست محیطی مهاجرت پرندگان

مهاجرت پرندگان.....	۲۳
مفهوم کوچ.....	۲۴
مهاجرت و گونه‌ها.....	۲۷
انواع مهاجرت در بین پرندگان.....	۲۹
الگوی پرواز در پرندگان مهاجر.....	۳۳
دلایل مهاجرت در پرندگان.....	۳۴
مهاجرت پرندگان در ایران.....	۳۶
مهم‌ترین زیستگاه‌های پرندگان مهاجر در ایران.....	۳۸
مهاجرت پرندگان به تالاب‌های ایران در زمستان.....	۳۸
شکار غیرمجاز حیوانات.....	۳۹

۴۰		اثرات شکار غیرقانونی
۴۲		تلاش برای جلوگیری از شکار غیرقانونی
۴۲		شکار غیرمجاز پرندگان مهاجر در ایران
۴۴		خشونت نسبت به حیوانات

فصل سوم: قواعد و نظام حقوقی حمایت از پرندگان مهاجر

در حقوق ایران

۴۹		جایگاه حقوقی شکار و صید
۴۹		قانون اساسی
۵۱		قوانین عادی
۵۳		قوانین و مقررات شکار و صید در ایران
۵۴		مقررات مربوط به مناطق حفاظت شده
		مقررات مربوط به پناهگاه‌های حیات وحش و مناطق حفاظت شده
۵۵		
۵۶		ممنوعیت‌ها و محدودیت‌ها شکار و صید
۵۹		قوانین و جرائم شکار و صید
۶۲		وضعیت پرندگان مهاجر آبرزی در ایران

نقض تعهدات بین‌المللی دولت ایران و نسل‌کشی پرندگان مهاجر	۶۷
مخاطرات پیش روی محیط‌زیست جانوری و حیات وحش در ایران	۷۲
مصوبه شماره ۲۶۰ مورخ ۱۳۸۴/۲/۱۴ شورای عالی حفاظت محیط‌زیست:	۷۵
حقوق حیوانات در قانون مجازات اسلامی	۷۹

فصل چهارم: قوانین و مقررات بین‌المللی

در زمینه شکار و صید

قوانین و نهادهای بین‌المللی	۸۵
دفتر بین‌المللی تحقیقات پرندگان آبی (IWRB)	۸۵
شورای بین‌المللی حفاظت از پرندگان (ICBP)	۸۶
کنوانسیون تجارت بین‌المللی گونه‌های گیاهی و جانوری در خطر انقراض (CITES)	۸۷
کنوانسیون تالاب‌ها و پرندگان مهاجر (کنوانسیون رامسر)	۱۰۳

کنوانسیون حفاظت از گونه‌های مهاجر و حیوانات وحشی بن	
۱۱۱	(CMS)
موافقت‌نامه پرندگان آبرزی مهاجر آفریقایی-اوراسیایی (AEWA)	
۱۱۹	

فصل پنجم: سخن پایانی

۱۲۷	سخن پایانی
۱۳۴	کثرت توانایی
۱۳۴	روز آمدن نبودن مهاجرت
۱۳۵	راهکارهایی جهت حمایت از پرندگان مهاجر
۱۳۷	منابع

پیشگفتار

نجابت زمین را عریانی از دست دادن پوشش گیاهی گران بها، شرمسار می‌سازد. حدیث آوارگی خاک از آسناهای خود به غربت هر جانشین در ساحل رودی غریب حدیثی است از تخریب و دست یازیدن غیر اصولی بر تن نجیب زمین، حدیث مطامع نابخردانه و دشمنان طبیعت و محیط زیست.

هیچ چیز غم‌انگیزتر از تباهی محیط زیست نیست، که تباهی کیفیت زندگی بشر را لامحال به دنبال دارد و به این زودی‌ها و به این آسانی‌ها قابل ترمیم نیست، که تمام تلاش‌های بشری را نقش بر آب می‌کند، اما به‌رغم پندار شایع منشأ تباهی محیط زیست، صنعت یا شهرنشینی نمی‌باشد، سودجویی بی‌امان و حرص سیراب ناپذیر آدم صنعتی است و جهل. بشر برای شناختن طبیعت، علم را - به قول مولانا- لهیتی کرده، تکه‌پاره کرده و بدین ترتیب تخصص را پدید آورده است. تخصص

یعنی غافل ماندن از کلیت علم؛ اگر به تنهایی مسبب فاجعه نباشد، از عناصر بروز فاجعه است. راه جلوگیری از فاجعه محتوم، که زمانی افسانه بود و امروز صورت واقعیت به خود گرفته، رجعت به یگانگی علم و اختیار نحوه نگرش کلی به سیاره کوچکی است که زیستگاه همه انسان‌ها است. محیط‌زیست میراث گذشتگان نمی‌باشد، بلکه سرمایه‌ی آیندگان است. حیات وحش که یکی از عوامل زنده تنوع زیستی و محیط‌زیست کشور می‌باشد، موارد بسیاری باعث کاهش جمعیت آن گردیده است. در این میان، شکار و صید یکی از مهم‌ترین عوامل کاهش این جمعیت می‌باشد که در کشور ما به دو صورت انجام می‌گردد: شکار و صید مجاز و با صدور پروانه شکار که اصولاً باید بعد از حصول اطمینان از جمعیت قابل‌برداشت صورت گیرد و شکار و صید غیرمجاز که جرائم شکار و صید محسوب می‌گردد. شکار و صید حیات وحش چه به صورت مجاز ولی غیرعلمی و کمتر از ظرفیت زیستگاه و چه به صورت غیرمجاز و غیرقانونی صورت گیرد، باعث کاهش جمعیت حیات وحش می‌گردد.

پرندگان مهاجری که برای زمستان گذرانی به تالاب‌های برخی استان‌های کشور مهاجرت می‌کنند سال‌ها است که هدف شکارچیان قرار می‌گیرند و گرچه برای شکار و صید هرگونه‌ای از پستانداران، آبریان و پرندگان به صدور و دریافت پروانه شکار از سوی سازمان حفاظت محیط‌زیست نیاز است اما شکار پرندگان مهاجر طی چند سال گذشته در

بسیاری از موارد به صورت غیرقانونی و بدون مجوز انجام می شود و به فروش می رسد. در این میان مردم در کنار مسئولان نقش مهمی در کاهش کشتار پرندگان مهاجر دارند.

در سال های اخیر مسائل محیط زیست در مقیاس بین المللی از اهمیت بسیار بالایی برخوردار شده است، از این رو ضرورت ایجاد مقررات حقوقی بین المللی برای تنظیم روابط کشورها و بنیادهای جهانی در مسائل زیست محیطی، منجر به پیدایش حقوق محیط زیست گردیده است. این مسئله امری کاملاً بدیهی است، زیرا محیط زیست و منابع طبیعی محدود به چهارچوب های سیاسی و قراردادی کشورها نبوده و بسیاری از مسائل مربوط به آن همچون آلودگی هوا، دریا و تخریب اکوسیستم های آبی و جمعیت پرندگان مهاجر، حدود مرز نمی شناسند و پیامدهای آنها جنبه بین المللی دارد. با توجه به اینکه یکی از موضوعات مورد بحث محیط زیست در جهان مسئله حمایت از منابع طبیعی بوده و از سوی دیگر، حفاظت از حیات وحش و جلوگیری از شکار و صید بی رویه به عنوان بخشی از مقوله حفاظت از منابع طبیعی و در نهایت حفظ محیط زیست در جهان تلقی می گردد، در این مطالعه، با بررسی حمایت حقوقی از پرندگان مهاجر در برابر شکار غیرمجاز تحلیل وضعیت موجود، در این رابطه مورد مذاقه و کنکاش قرار خواهد گرفت.